

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 10.3.2015.
COM(2015) 128 final

2013/0224 (COD)

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE
EUROPSKOM PARLAMENTU**

na temelju članka 294. stavka 6. Ugovora u funkcioniranju Europske unije

0

**stajalištu Vijeća u prvom čitanju o donošenju Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o
praćenju i provjeravanju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa i
izvješćivanju o njima te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013**

(Tekst značajan za EGP)

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE
EUROPSKOM PARLAMENTU**

na temelju članka 294. stavka 6. Ugovora u funkcioniranju Europske unije

o

stajalištu Vijeća u prvom čitanju o donošenju Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o praćenju i provjeravanju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa i izvješćivanju o njima te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013

(Tekst značajan za EGP)

1. Kontekst

Datum prijedloga Europskom parlamentu i Vijeću
(dokument COM(2013) 480 završna verzija – 2013/0224 COD): 28. lipnja 2013.

Datum mišljenja Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora: 16. listopada 2013.

Datum stajališta Europskog parlamenta, prvo čitanje: 16. travnja 2014.

Datum slanja izmijenjenog prijedloga: n/a

Datum donošenja stajališta Vijeća: 5. ožujka 2015.

2. Cilj prijedloga Komisije

Komisija predlaže stvaranje pravnog okvira na razini EU-a za prikupljanje i objavljivanje provjerenih godišnjih podataka o emisijama CO₂ i energetskoj učinkovitosti svih velikih brodova (više od 5 000 bruto tona) koji se koriste lukama EU-a, bez obzira na to gdje su registrirani. To je prvi korak strategije EU-a za smanjenje emisija stakleničkih plinova iz pomorskog prometa, kako je opisano u Komunikaciji Komisije donesenoj u lipnju 2013.¹, a trebalo bi biti i vrijedan doprinos tekućim raspravama u okviru Međunarodne pomorske organizacije (IMO).

Ključna obilježja sustava praćenja, izvješćivanja i provjere koja proizlaze iz ovog prijedloga jesu:

- (a) područje primjene: brodovi iznad 5 000 bruto tona koji pristaju u luke pod nadležnošću jedne od država članica obuhvaćeni su pravilima za praćenje, izvješćivanje i provjeravanje (MRV). Isključenje malih onečišćivača (malih i srednjih brodova ispod 5 000 BRT) koji predstavljaju približno 40 % flote, ali samo 10 % ukupnih emisija;
- (b) neke su kategorije brodova izuzete: ratni brodovi, brodovi za ribolov i obradu ribe, drveni brodovi i vladini brodovi koji se koriste u nekomercijalne svrhe;

¹ Komunikacija Komisije „Uključivanje emisija iz pomorskog prijevoza u politike EU-a za smanjenje emisija stakleničkih plinova“ (COM(2013) 479 završna verzija).

- (c) u skladu s načelima međunarodnog pomorskog prava, pravila sustava MRV na nediskriminirajući se način primjenjuju na sve brodove koji pristaju u luke EU-a, bez obzira na zastavu pod kojom plove;
- (d) pokrivenost putovanja iz luka u EU-u i prema njima: od 1. siječnja 2018. brodovi će morati pratiti svoje emisije CO₂ i druge relevantne parametre učinkovitosti tijekom putovanja unutar Unije (između luka pristajanja pod nadležnošću jedne od država članica), dolaznih putovanja (iz zadnje luke pristajanja izvan EU-a do prve luke pristajanja pod nadležnošću jedne od država članica) i odlaznih putovanja (iz luke pristajanja pod nadležnošću jedne od država članica do prve luke pristajanja izvan EU-a);
- (e) emisije s brodova u lukama također će trebati pratiti i provjeravati te izvješčivati o njima. Time se želi potaknuti uporaba raspoloživih tehnologija za smanjenje emisija na kopnu;
- (f) upotrebljavat će se dostupni podaci iz brodskih dnevnika, dnevnih izvješća i dostavnica za gorivo;
- (g) nakon praćenja, te podatke trebat će neovisno provjeriti i potom svake godine u zbirnom obliku o njima izvjestiti Komisiju i državu zastave broda;
- (h) Komisija će podnijeti izvješće o provjerenim godišnjim zbirnim podacima za svaki brod pojedinačno, uključujući emisije CO₂ i parametre učinkovitosti;
- (i) ograničen broj zadataka bit će dodijeljen Europskoj agenciji za pomorsku sigurnost (EMSA), uglavnom u vezi s bazom podataka o provedbi, u skladu s uredbom o osnivanju EMSA-e;
- (j) države članice u svojstvu države zastave ili države luke u kojima se vrši provedba (nadzorom države luke (u skladu s člankom 19. stavkom 2.) ili posebnim pregledima za sustav MRV (u skladu s člankom 19. stavkom 3.)) moraju provjeriti nalazi li se na brodovima koji ulaze u luke pod njihovom nadležnošću valjani Dokument o sukladnosti (DoC) te prema potrebi primijeniti sankcije;
- (k) povezanost s međunarodnim kretanjima revidiranjem Uredbe i predlaganjem/uskladištanjem, ako je to potrebno, odgovarajućih izmjena na temelju međunarodno dogovorenih kretanja, posebno u Međunarodnoj pomorskoj organizaciji.

3. Komentari o stajalištu Vijeća

3.1. Opći komentari o stajalištu Vijeća

Komisija smatra da se neformalnim pregovorima došlo do uravnoteženog paketa sa zadovoljavajućim rješenjima niza važnih pitanja kao što su područje primjene Uredbe, praćenje tereta i izvješćivanje o njemu, povjerljivost podataka i transparentnost informacija ili provedbene odredbe. Komisija stoga može podržati rezultat koji se odražava u stajalištu Vijeća.

Komisija ipak izdaje posebnu izjavu koja se odnosi na činjenicu da je Vijeće iskoristilo mogućnost predviđenu člankom 5. stavkom 4. Uredbe 182/2011 (klauzula o „nedavanju mišljenja“) za provedbene akte. Komisija se tome ne protivi, ali čvrsto vjeruje da uporaba te odredbe mora biti opravdana i stoga će izdati izjavu u Prilogu ovoj Komunikaciji.

3.2. Izmjene Europskog parlamenta u prvom čitanju (ukratko):

Vijeće nije izričito razmotrilo brojne izmjene EP-a. Stajališta Komisije o tim izmjenama EP-a opisana su u nastavku.

U okviru mišljenja EP-a nakon prvog čitanja predložene su sljedeće glavne izmjene:

- (a) **uključivanje šireg upućivanja na „emisije stakleničkih plinova” umjesto „emisije CO₂” (Izmjene 1., 9., 10., 12., 17., 21., 23., 24., 29. i 31.). Komisija djelomično prihvaca izmjenu.** U mišljenju Europskog parlamenta nakon prvog čitanja na nekoliko su mesta riječi „emisije CO₂” zamijenjene s „emisije stakleničkih plinova” kako bi se s vremenom naglasila potreba za obuhvaćanjem emisija iz pomorskog prometa „plinova osim CO₂”. Komisija smatra da predložena Uredba mora ostati usmjerena na CO₂, emisije kojega iz pomorskog sektora su daleko najvažnije. Međutim, sve dok područje primjene Uredbe ostane neizmijenjeno, može se prihvatiti šira formulacija poput one koja je predložena izmjenama EP-a. Vijeće je zadržalo CO₂ kao jedini plin čije su emisije obuhvaćene, kao u prijedlogu Komisije, ali je u uvodnim izjavama (nova uvodna izjava 1.a i druge) prihvatio širu formulaciju o emisijama stakleničkih plinova i onečišćujućim tvarima u zraku;
- (b) **uključivanje brodova za ribolov i obradu ribe u sustav za MRV (Izmjena 26.) Komisija odbija izmjenu.** Europski parlament zalaže se za to da se „brodovi za ribolov i obradu ribe”, koji su isključeni iz prijedloga, uključe u sustav MRV. Komisija smatra da na te kategorije otpada zanemariva količina emisija i da bi one uzrokovale probleme pri provedbi. Vijeće je na kraju izostavilo te kategorije iz Uredbe, u skladu s prijedlogom Komisije;
- (c) **uključivanje smanjenih obveza praćenja u okviru sustava MRV za plovila koja plove samo na putovanjima unutar EU-a i koja obavljaju više plovidbi u danu: „režim pomorskog prometa na kraćim relacijama” (Izmjena 58.). Komisija djelomično prihvaca izmjenu.** EP dodaje izuzeće od obveze praćenja „za svako putovanje” za brodove koji plove samo na putovanjima unutar EU-a i koji obavljaju više plovidbi u danu (kao što su trajekti). Cilj je pojednostaviti obveze praćenja za brodove koji svaki dan obavljaju velik broj potencijalno sličnih putovanja. Kako u tim slučajevima praćenje ne bi nepotrebno postalo previše zahtjevno, praćenje „za svako putovanje” neće biti strogo potrebno kao međukorak, ali godišnje obveze izvješćivanja ostaju nepromijenjene. Komisija načelno podržava uključivanje takvog pojednostavljenog režima kojim se želi postići ravnoteža između potrebe da se godišnja izvješća broda temelje na točnim podacima koji postoje na brodu i administrativnog opterećenja koje bi tako nastalo za određeni tip trgovine ili okolnosti utvrđenih na objektivan način. Vijeće je zadržalo ideju EP-a, ali je radije postavilo prag za broj godišnjih planiranih putovanja kako bi se operatorima pružila veća pravna sigurnost;
- (d) **brisanje stavki „prevezeni teret” i „rad na prijevozu” iz opsega praćenih podataka kao i povezanih izračuna energetske učinkovitosti (Izmjene 29., 30., 43., 53. – 55., 59., 73., 91. i 93.). Komisija odbija izmjenu.** Europski parlament predložio je brisanje stavke „prevezeni teret” i s njim povezanih operativnih izračuna energetske učinkovitosti na temelju „rada na prijevozu”. Vijeće ih je zadržalo kao parametre praćenja, u skladu s prijedlogom Komisije;
- (e) **povećanje tehničke učinkovitosti zahtijevanjem certificiranog indeksa oblikovanja energetske učinkovitosti (EEDI) i za postojeće brodove (Izmjene 61. i 71.). Komisija odbija izmjenu.** Kao protuprijedlog brisanju tereta i smanjenju operativne učinkovitosti, EP je predložio da certifikat EEDI-ja bude potreban u

okviru sustava MRV za sve kategorije brodova na koje se EEDI primjenjuje. Vijeće je zadržalo opseg EEDI-ja koji je predložila Komisija, odnosno obuhvaćeni su samo novi brodovi (izgrađeni ili remontirani nakon 2013.);

- (f) **dodavanje „klase leda” brodova i informacija o teškim zimskim uvjetima informacijama navedenima u planu praćenja i izvješćima o emisijama (Izmjene 33., 40., 44., 60. i 70.). Komisija prihvata izmjenu.** EP se zalaže za dodavanje paketa izmjena kako bi se osiguralo da „klasa leda” (navođenje je li brod izričito namijenjen za plovidbu u uvjetima zaledenog mora) bude dio osnovnih informacija koje treba prijaviti u okviru sustava MRV. Vijeće je zadržalo glavnu ideju EP-a, ali je to izvješćivanje učinilo dobrovoljnim;
- (g) **uvodenje upućivanja na Direktivu 2003/4/EZ o javnom pristupu informacijama o okolišu (Izmjena 69.). Komisija odbija izmjenu.** Zbog zabrinutosti EP-a u pogledu podataka prikupljenih u okviru sustava MRV, kojima se dobiva neprimjeren uvid u povjerljive poslovne informacije, EP je odlučio uvesti upućivanje na postojeće zakonodavstvo EU-a o pristupu informacijama o okolišu (tj. Direktivu 2003/4/EZ o pristupu informacijama) koje je primjenjivo samo na države članice. Komisija smatra da se godišnjim zbirnim podacima iz sustava MRV obično ne dobiva uvid u poslovne tajne. Mogla bi se, međutim, pokazati određena otvorenost u smislu procjene bi li u konkretnom slučaju i zbog posebnih okolnosti bila ugrožena zaštita legitimnog poslovnog interesa. Vijeće je preoblikovalo ideju EP-a i promijenilo je u uputu na Uredbu 1367/2006 o pristupu informacijama o okolišu koje se primjenjuju na institucije i tijela EU-a (Aarhuška uredba), koja sadrži klauzulu o zaštićenim poslovnim interesima koje se procjenjuju u odnosu na društveni interes sadržan u otkrivanju tih informacija;
- (h) **prešutno produljenje ovlaštenja Komisije za donošenje delegiranih akata (članak 24. stavak 1.). Komisija prihvata izmjenu.** EP predlaže da delegiranje ovlasti traje pet godina te da se prešutno produljuje na jednako duga razdoblja, osim ako se EP ili Vijeće usprotive produljenju. Komisija može prihvatiti to klauzulu, koja sadrži standardni tekst. Vijeće je također zadržalo uobičajenu formulaciju o prešutnom produljenju;
- (i) **dvogodišnja procjena učinka plinova osim CO₂ (Izmjena 82.), Komisija prihvata izmjenu.** EP je predložio novu obvezu Komisije u okviru Uredbe o mehanizmu za praćenje (MMR), odnosno dvogodišnju procjenu ukupnog utjecaja sektora pomorskog prijevoza na globalnu klimu, uključujući emisije plinova osim CO₂. Komisija može prihvatiti prijedlog EP-a uz određeno preoblikovanje. Vijeće je zadržalo ideju EP-a, ali promijenilo ju je u (dvogodišnju) obvezu koja se mora izvršiti u isto vrijeme kad Komisija u skladu s člankom 21. stavkom 3. sastavlja i opće izvješće o prijavljenim emisijama u okviru sustava MRV.

3.3. Nove odredbe koje je uvelo Vijeće i stajalište Komisije u vezi s njima.

Vijeće je u tekstu unijelo brojne izmjene koje znatno ne oslabljuju prijedlog, kao i brojne nove odredbe koje Komisija može prihvatiti. Riječ je o sljedećim odredbama:

- (a) **uključivanje pojednostavljenog režima praćenja za „pomorski promet na kraćim relacijama” (novi članak 9. stavak 2.).** Vijeće je uključilo nove odredbe kojima se izuzeće od obveza praćenja „za svako putovanje” omogućilo brodovima koji obavljaju isključivo putovanja u području primjene prijedloga i koji imaju više od 300 planiranih putovanja godišnje (novi članak 9. stavak 2.) Tekst iznimke Vijeća vrlo je sličan izmjeni koju je iznio EP (Izmjena 58.) te Komisija može prihvatiti

takav pojednostavljeni režim, kako je opisano u tekstu Vijeća (kojim se daje veća pravna sigurnost u obliku godišnjeg praga). Praćenje potrošnje goriva i emisija CO₂ „za svako putovanje“ za brodove koji obavljaju velik broj potencijalno sličnih aktivnosti (kao što su trajekti) isključivo u području primjene Uredbe o MRV-u nije apsolutno nužno jer verifikator za procjenu načina izračuna godišnjih podataka o emisijama CO₂ i potrošnji goriva može upotrijebiti druge dokumente i podatke na brodu (kao što su dostavnice za gorivo). Stoga to nije strogo potreban međukorak za ispunjavanje glavnih godišnjih obveza izvješćivanja o brodu na temelju članka 10. Uredbe o MRV-u, koje se i dalje primjenjuju na isti način. Izuzeće od praćenja „za svako putovanje“ temelji se i na uvjetu da nije nužno jasno razlikovati i razdvojiti podatke za svako putovanje (kako bi se izbjeglo obuhvaćanje podataka s putovanja izvan područja primjene, npr. između dviju luka pristajanja izvan EU-a). Izuzeće se neće primjenjivati na brodove koji ne ispunjavaju dva gore spomenuta objektivna kriterija, koji se primjenjuju bez obzira na zastavu brodova;

- (b) **dobrovoljno izvješćivanje poduzeća na temelju kriterija utvrđenih u planu praćenja (novi članak 10. stavak 3.).** Vijeće je uvelo nove odredbe kojima se brodovima omogućava praćenje i kasnije objavljivanje podataka o potrošnji goriva i emisijama CO₂ na temelju različitih kriterija (tj. plovidbe s opterećenjem ili u balastu). Komisija može prihvatiti tekst Vijeća;
- (c) **režim inspekcija u okviru sustava MRV (članak 19. stavak 3.).** Vijeće je predložilo smanjenje obveza tijela država članica u pogledu brodova koji nisu dostavili Dokument o sukladnosti i koji nisu obuhvaćeni drugim mehanizmima provedbe, a ulaze u luku pod nadležnošću jedne od država članica. Komisija može prihvatiti tekst Vijeća jer bi se time mehanizmi provedbe uskladili s uobičajenim razinama obveza u tom sektoru;
- (d) **nalog o protjerivanju (članak 20. stavak 3.).** Vijeće je ublažilo uvjete pod kojima države članice mogu izdati nalog o protjerivanju u slučaju brodova koji ne ispune obveze u okviru sustava MRV u „dva ili više uzastopnih razdoblja izvješćivanja“ (umjesto „više od jednog razdoblja izvješćivanja“) i „ako se drugim provedbenim mjerama nije uspjela osigurati sukladnost“. Dodano je i upućivanje na primjenjivo međunarodno pomorsko pravo u slučaju brodova u nevolji. Komisija može prihvatiti tekst Vijeća;
- (e) **nacionalna pravila o sankcijama i kaznama te informacije o nacionalnim pravnim lijekovima (članak 20. stavci 3.a i 4.).** Odstupanje kojim se dopušta da države članice bez izlaza na more i pod čijom zastavom ne plove brodovi budu izuzete od obveze donošenja nacionalnih pravila o kaznama i sankcijama dodano je kao novi članak 20. stavak 3.a. Također je u novom članku 20. stavku 4. dodano novo upućivanje na potrebu obavješćivanja poduzeća o dostupnim učinkovitim nacionalnim pravnim lijekovima u slučaju protjerivanja. Komisija u tim pitanjima može prihvatiti tekst Vijeća;
- (f) **objava godišnjih prikupljenih podataka i poslovnog interesa** zaštićenog na temelju Uredbe 1367/2006/EZ (Aarhuška uredba) primjenjive na institucije i tijela EU-a (novi članak 21. stavak 2.a)- Vijeće je predložilo preoblikovanje klauzule EP-a o zaštiti poslovnog interesa dodavanjem upućivanja na Uredbu 1367/2006 o pristupu informacijama o okolišu u posjedu institucija i tijela EU-a („Aarhuška Uredba“). Komisija može prihvatiti tekst Vijeća;
- (g) **delegirani akti o provjeri i akreditaciji i novi Prilog III.** o elementima koje Komisija treba uzeti u obzir prilikom donošenja tih delegiranih akata (članak 15.

stavak 5. i članak 16. stavak 3. te novi Prilog III.). Vijeće je dodalo određena dodatna pojašnjenja sadržaja delegiranih akata o provjeri i akreditaciji, koji je prvotno predviđen člancima 15. i 16. prijedloga Komisije dodavanjem popisa elemenata koji nisu ključni, ali ih treba uzeti u obzir pri izradi tih delegiranih akata na temelju novog Priloga III. Uredbi. Time će se pomoći pri utvrđivanju opsega delegiranih akata te stoga Komisija to može prihvati;

- (h) **brisanje obveze izvješćivanja država članica o emisijama iz pomorskog prometa u skladu s Uredbom o mehanizmu za praćenje (MMR)** (članak 26.). Vijeće je izbrisalo sve dodatne obveze izvješćivanja država članica koje treba ispuniti u skladu s Uredbom o mehanizmu za praćenje (MMR) na temelju podataka prikupljenih u okviru sustava MRV. Godišnja izvješća država članica s podacima nisu strogo nužna jer će Komisija podatke primiti izravno od poduzeća i izraditi godišnja izvješća. Stoga Komisija može prihvati stajalište Vijeća;
- (i) **razvoj parametara za praćenje tereta „po vrsti broda”, uključujući i dodatnim provedbenim aktima (Prilog II., dio B).** U tekstu Vijeća „teret” i „rad na prijevozu” neki su od parametara koje treba pratiti i o kojima treba izvijestiti, kao u prijedlogu Komisije. Međutim, Vijeće je dalo brojne prijedloge koji se odnose na parametre za praćenje tereta i rada na prijevozu, prilagođene prema vrstama brodova koje će biti obuhvaćene sustavom MRV. Stoga Prilog II. dio B sadrži brojne dodatne odredbe kojima se odražava postojeći najmoderniji parametri za praćenje tereta za ro-ro i kontejnerske brodove (uz parametre za putničke brodove iz prijedloga Komisije).
Za ostale brodove, Vijeće predlaže da masa i volumen prema potrebi budu uzeti u obzir kao parametri praćenja te omogućuje Komisiji da dalnjim provedbenim aktima dodatno odredi i po potrebi revidira način provedbe obveze praćenja tereta. Komisija može prihvati taj pristup. Uključivanje parametara za praćenje tereta specifičnih za svaku vrstu broda važno je kako bi se olakšao međunarodni razvoj, a posebno napredak u Međunarodnoj pomorskoj organizaciji;
- (j) **izmjena Direktive 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o nadzoru države luke** (Direktiva o NDL-u) (članak 26.a). Vijeće je predložilo izmjenu Priloga IV. Direktivi o nadzoru države luke kako bi se Dokument o sukladnosti izdan u okviru Uredbe o MRV-u doda na popis dokumenata koje službenici nadzora države luke moraju provjeriti pri provedbi NDL-a. Time bi se olakšala primjena provedbenih mehanizama predviđenih Uredbom te Komisija to prihvaca;
- (k) **klauzula o nedavanju mišljenja (članak 25. stavak 2.).** Vijeće je iskoristilo mogućnost predviđenu Uredbom 182/2011 da uvede „klauzulu o nedavanju mišljenja” u odnosu na provedbene akte u okviru Uredbe o MRV-u. Komisija će zadržati svoje uobičajeno stajalište i napomenuti da uključenje te klauzule mora biti popraćeno objašnjenjima posebnih razloga kojima se ono u ovom slučaju opravdava, npr. u obliku uvodne izjave.

4. Zaključak

Komisija smatra da je tekst koji je prihvatio Vijeće i dalje vrlo sličan prvotnom prijedlogu Komisije, iako uključuje brojne izmjene koje Komisija može podržati kako bi se olakšalo postizanje dogovora s EP-om na razini zajedničkog stajališta Vijeća.

IZJAVA

Izjava Komisije o reviziji Uredbe 20xx/xx/EZ

Komisija ističe da je sustavno pozivanje na članak 5. stavak 4. podstavak 2. točku (b) suprotno tekstu i duhu Uredbe 182/2011 (SL L 55 od 28. 2. 2011., str. 13.). Ta se odredba primjenjuje samo ako postoji posebna potreba odstupanja od načelnog pravila prema kojem Komisija može donijeti nacrtom predviđeni provedbeni akt kada mišljenje nije dano. Budući da je podstavak 2. točka (b) iznimka od općeg pravila utemeljenog člankom 5. stavkom 4., njegova se primjena ne može jednostavno smatrati „diskrečijskom ovlasti” zakonodavca, već se mora tumačiti restriktivno i opravdati.